

Brussels Justitiepaleis op lijst bedreigde gebouwen

Het Justitiepaleis van Brussel is gisteren op de lijst gezet van de monumenten die wereldwijd het meest gevaar lopen. Andere sites op die lijst liggen in gebieden van oorlog, armoede en aardbevingen. Het chronisch gebrek aan onderhoud is dus ook internationaal opgemerkt. **GEERT SELS**

Om de twee jaar stelt het World Monuments Fund zijn Watch List op. Die brengt wereldwijd in kaart welke monumenten en landschappen in slechte staat zijn en dringende zorgen behoeven. Het fonds kreeg wereldwijd 184 dossiers binnen. Een internationale jury van erfgoedexperts zette 'vijftig tinten grijs' op de lijst. Het Justitiepaleis is voorgedragen door het Sint-Lukasarchief en de vzw Onroerend Cultureel Erfgoed. De World Monuments Watch-lijst geldt als een publieke blamage. Vrij snel na de bekendmaking van de lijst pakte de website van *Time Magazine* uit met een artikel dat geïllustreerd werd met een foto van het Justitiepaleis. Er zijn betere manieren om in de kijker te lopen.

Sommige van de sites zijn het slachtoffer van hun succes. De Rumiqlqa-groeven in Peru worden te veel geëxploiteerd en het Jordaanse Petra wordt zowat onder de voet gelopen. Voorts zijn er conflictgebieden, zoals Irak, waar het erfgoed acuut gevaar loopt. Diverse plekken zijn getroffen door aardbevingen. Zo is het kerkhof van Santiago in Chili er belabberd aan toe. De Nepalese vallei van Kathmandu is bezaaid met tempeltjes, waarvan er vele ingestort zijn. Er zijn landen die het financieel niet aankunnen om hun erfgoed te bewaren. Het Albanese werk-kamp Spaç Prison staat zowat op instorten. Cuba staat maar liefst drie keer op de lijst, onder andere met zijn historische kerken en zijn kunstscholen.

Slechts een paar cases zijn vergelijkbaar met ons Justitiepaleis. In Rusland is de modernistische Sjoechov-toren, de rankere variant van de Eiffeltoren, zwaar onderkomen. In Groot-Brittannië zijn de Moseley Road Baths, een soort edwardiaanse tijdscapsule, er na jaren ondersubsidiëring deerlijk aan toe.

En wat is er dan bij ons aan de hand? Het Justitiepaleis kampt met een dodelijke cocktail van schaal, te weinig financiering en

bestuurlijke besluiteloosheid. Voor de schaal is 'skieven architect' Poelaert zelf verantwoordelijk. Met zijn voetafdruk van 26.000 vierkante meter en zijn 245 ruimten is het Justitiepaleis een mastodont, en dus ook een gigant om te onderhouden.

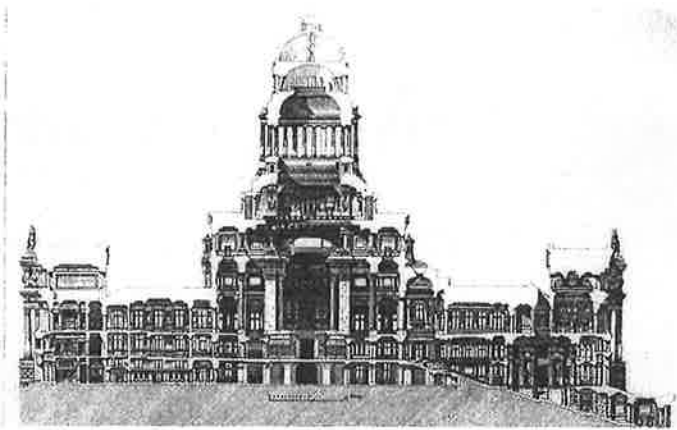
Al sinds de jaren 1950 heeft een chronisch gebrek aan onderhoud het gebouw in een deplorabele toestand gebracht. Er is regelmatig waterschade, er vallen stenen, het stucwerk is aangetast, er liggen marmeren vloeren los. Om de zoveel tijd tronen stafhouders journalisten mee die zich met eigen ogen (en een fotocamera) vergewisen van de toestand. Na zoveel decennia zijn de steigers rond het gebouw de trieste barometer: ze zijn stilaan zelf aan vervanging toe.

'Wervende visie'

Een belangrijke complicatie is de moeilijkheid om de justitiële functies toe te wijzen. Grote delen van het gebouw staan leeg. De Belgische staat huurt naar schatting 75.000 vierkante meter kantoorruimte in naburige gebouwen om juridische diensten onder te brengen. Diverse justitieministers beten hun tanden stuk op de reorganisatie. Zo lang die niet duidelijk is, lukt het niet om het gebouw opnieuw in te vullen, dan wel te herbestemmen.

Justitieminister Koen Geens (CD&V) reageerde vanuit het buitenland. 'Er is geen sprake van dat het Justitiepaleis verdwijnt. Ik ben blij dat men het internationaal ontdekt. Ik ben in overleg met de bevoegde federale, regionale en lokale collega's met het oog op de restauratie, alsook op het behoud van de functies van het Justitiepaleis.'

Het kabinet van minister Jan Jambon (N-VA), bevoegd voor de Regie der Gebouwen, erkent dat de manier waarop het Justitiepaleis de voorbije decennia onderhouden is geen toonbeeld is. Dat is jammer, want het is een schitterend gebouw. Het besef is er in deze regering dat verschillende ministers samen een wervende visie moeten ontwikkelen die duidelijk is en een aanpak mogelijk maakt.'

Een mastodont van een gebouw in erbarmelijke toestand. © pnr/r

'De manier waarop het Justitiepaleis de voorbije decennia onderhouden werd, is geen toonbeeld'

**KABINET
JAN JAMBON**
Regie der Gebouwen

gopress
Innovating Digital Content

De Standaard/Cultuur 16/10/2015, pages 4 & 5

Tous droits réservés. Réutilisation et reproduction uniquement avec l'autorisation de l'éditeur de De Standaard/Cultuur

LE TOP 50 DES «MONUMENTS MENACÉS»

50 sites ou monuments figurent sur la nouvelle liste des «monuments menacés» – notamment pour des raisons climatiques mais pas seulement – publiée par le World Monument Fund, basé à New York. L'Europe abrite 15 sites menacés, devant l'Amérique latine et les Caraïbes (14), le Moyen-Orient couplé à l'Afrique (12) et l'Asie (7). Parmi les monuments pointés, figure un site au Népal, ravagé par le tremblement de terre en avril 2015, mais aussi le... Palais de Justice de Bruxelles, dont le sort inquiète manifestement l'association américaine. © REUTERS/BELGA

